

Δελτίο Τύπου

Λουξεμβούργο, 2 Φεβρουαρίου 2023

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο προβληματίζεται για την πολιτική συνοχής ως εργαλείο αντιμετώπισης κρίσεων

- *Η ΕΕ θέσπισε μηχανισμούς ευελιξίας προκειμένου να διαθέσει αναξιοποίητα κονδύλια συνοχής*
- *Επιπλέον της χρηματοδότησης της πολιτικής συνοχής, διατέθηκε συμπληρωματική χρηματοδότηση 50,4 δισεκατομμυρίων ευρώ*
- *Η χρήση της πολιτικής συνοχής για την αντιμετώπιση κρίσεων ενδέχεται να έχει αντίκτυπο στον πρωταρχικό στρατηγικό στόχο της*

Η ΕΕ προσάρμοσε γρήγορα τους κανόνες της, προκειμένου να προσφέρει μεγαλύτερη ευελιξία στα κράτη μέλη όσον αφορά τη χρήση των ταμείων της πολιτικής συνοχής για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19. Και όχι μόνο αυτό: επιστράτευσε επίσης σημαντικούς νέους πόρους για τη χρηματοδότηση πρόσθετων επενδύσεων. Ωστόσο, με τα μέτρα αυτά εντάθηκε η πίεση για γρήγορη και σωστή διάθεση των κονδυλίων της ΕΕ, σύμφωνα με νέα έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Η άποψη που διατυπώνεται είναι ότι η επανειλημμένη χρήση της πολιτικής συνοχής για την αντιμετώπιση κρίσεων μπορεί επίσης να την απομακρύνει από τον πρωταρχικό στρατηγικό στόχο της που είναι η μείωση των αναπτυξιακών ανισοτήτων μεταξύ περιφερειών.

Από τις αρχές του 2020 και έπειτα, η ΕΕ ενέκρινε ευρύ φάσμα μέτρων για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που αναδύθηκαν με την πανδημία COVID-19. Στην αντιμετώπιση αυτή συνέβαλε και η πολιτική συνοχής, καθώς αναλήφθηκε γρήγορα δράση σε τρία στάδια για την τροποποίηση των κανόνων της περιόδου προγραμματισμού 2014-2020. Σε λιγότερο από δύο μήνες από την εκδήλωση της πανδημίας στην Ευρώπη, η ΕΕ ενέκρινε νομοθετικά μέτρα για την κινητοποίηση μη δαπανηθέντων κονδυλίων μέσω της πρωτοβουλίας επενδύσεων για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού (CRII) και της πρωτοβουλίας επενδύσεων για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού+ (CRII+). Σε λιγότερο από έναν χρόνο, ενέκρινε τη δέσμη μέτρων για τη Συνδρομή στην Ανάκαμψη για τη Συνοχή και τις Περιοχές της Ευρώπης (REACT-EU), η οποία θα χρησίμευε ως βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο χρηματοδοτικό μέσο για δράσεις αποκατάστασης και ανάκαμψης από την κρίση.

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της ειδικής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το πλήρες κείμενο της έκθεσης διατίθεται στον ιστότοπο eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

«Με τον τρόπο που ενήργησε η ΕΕ διευκόλυνε τη χρήση των ταμείων της πολιτικής συνοχής προς υποστήριξη των κρατών μελών στην προσπάθειά τους να αντιμετωπίσουν την οικονομική δυσπραγία που έφερε η πανδημία COVID-19, κάτι που δεν αποκλείει το ενδεχόμενο ορισμένες από τις ήδη υπάρχουσες προκλήσεις να ενταθούν στη συνέχεια,» δήλωσε η Iliana Ivanova, Μέλος του ΕΕΣ και αρμόδια για τον έλεγχο. *«Εν πάση περιπτώσει, μένει ακόμη να αξιολογήσουμε πολύ προσεκτικά κατά πόσον η πολιτική συνοχής της ΕΕ είναι το κατάλληλο δημοσιονομικό εργαλείο για την αντιμετώπιση κρίσεων».*

Και με τις δύο πρωτοβουλίες αντιμετώπισης του κορωνοϊού επήλθαν στοχευμένες προσαρμογές σε ορισμένους κανόνες της πολιτικής συνοχής που εξασφάλιζαν ρευστότητα, ευελιξία και απλουστεύσεις. Επιπλέον, μέσω του REACT-EU διατέθηκαν άλλα 50,4 δισεκατομμύρια ευρώ (περισσότερα από τα μισά δόθηκαν στην Ισπανία και την Ιταλία), τα οποία τα κράτη θα μπορούσαν να δαπανήσουν κατά το δοκούν και πολύ σύντομα (έως τα τέλη του 2023). Ως εκ τούτου, το REACT-EU λειτούργησε ως «χρηματοδοτική γέφυρα» μεταξύ 2021 και 2023, με αποτέλεσμα να σημειωθούν σημαντικές καθυστερήσεις στην έναρξη των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής 2021-2027. Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) προειδοποιεί επίσης ότι το REACT-EU, πέραν του ότι επιδεινώνει ακόμη περισσότερο τα επανειλημμένα προβλήματα με τη διάθεση των ενωσιακών κονδυλίων, μπορεί να ωθήσει στη βεβιασμένη απορρόφηση των διαθέσιμων πόρων πριν από το τέλος της περιόδου, χωρίς την απαιτούμενη προσοχή στην οικονομική αποδοτικότητά τους.

Η αυξημένη ευελιξία μεταφοράς πόρων είχε ως αποτέλεσμα σημαντική μετακίνηση κεφαλαίων και συγκεκριμένα 35 δισεκατομμυρίων ευρώ μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2021. Το ΕΕΣ διαπίστωσε ότι η χρηματοδότηση ανακατανεμήθηκε μεταξύ των επενδυτικών τομέων, κυρίως με μεταφορές κονδυλίων στην υγειονομική περίθαλψη (+ 80 %) και στη στήριξη των επιχειρήσεων (+ 16 %), ενώ μειώθηκε για τις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών, την ενέργεια και το περιβάλλον, την ένταξη, την έρευνα και την καινοτομία. Η χρηματοδότηση στράφηκε επίσης προς τις περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες και τις περιφέρειες μετάβασης (+ 1,8 δισ. ευρώ). Η έκθεση επισημαίνει επίσης ότι, αν και το REACT-EU αναμένεται να συνεισφέρει το 25 % της συνολικής χρηματοδότησης σε κλιματικούς στόχους, η επίτευξή τους θεωρείται απίθανη.

Η πολιτική συνοχής επιστρατεύεται συχνά για τη βραχυπρόθεσμη αντιμετώπιση κρίσεων, και ορισμένες από τις κατά καιρούς τροποποιήσεις για τον σκοπό αυτό αποτελούν πλέον πάγια στοιχεία της πολιτικής. Ωστόσο, ο μακροπρόθεσμος αντίκτυπος αυτής της χρήσης δεν έχει αξιολογηθεί επίσημα, σημειώνει το ΕΕΣ. Οι νέοι κανόνες για την πολιτική συνοχής της περιόδου 2021-2027, οι οποίοι ενσωματώνουν σε μεγάλο βαθμό τις τελευταίες δυνατότητες ευελιξίας, θα διευκολύνουν τη χρήση των ταμείων συνοχής για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων γεγονότων. Ως εκ τούτου, το ΕΕΣ επισημαίνει έναν κίνδυνο: η επανειλημμένη χρήση της πολιτικής συνοχής για την αντιμετώπιση κρίσεων μπορεί να έχει αντίκτυπο στον πρωταρχικό στρατηγικό στόχο της που είναι η μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των ευρωπαϊκών περιφερειών.

Γενικές πληροφορίες

Η πολιτική συνοχής είναι ένας από τους μεγαλύτερους τομείς πολιτικής του προϋπολογισμού της ΕΕ, με κονδύλια ύψους 355 δισεκατομμυρίων ευρώ για την περίοδο 2014-2020. Βασικός στόχος της είναι η ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής μεταξύ των περιφερειών.

Η ειδική έκθεση 02/2023, με τίτλο «Προσαρμογή των κανόνων της πολιτικής συνοχής για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19: Μεγαλύτερη ευελιξία στη χρήση των κονδυλίων, χρήζει ωστόσο μελέτης η χρήση της πολιτικής συνοχής ως εργαλείου αντιμετώπισης κρίσεων», είναι διαθέσιμη στον [ιστότοπο του ΕΕΣ](#).

Ο εν προκειμένω έλεγχος έπεται δύο γνωμών σχετικά με τη [CRII+](#) και το [REACT-EU](#), καθώς και της επισκόπησης σχετικά με [τους κινδύνους, τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες στο πλαίσιο της απόκρισης της ΕΕ στην κρίση της COVID-19 σε επίπεδο οικονομικής πολιτικής](#). Βασίζεται επίσης στην προσφάτως δημοσιευθείσα ειδική έκθεση σχετικά με τη [χρηματοδότηση βάσει επιδόσεων στην πολιτική συνοχής](#) και την επίσης πρόσφατη συγκριτική ανάλυση της [χρηματοδότησης της ΕΕ μέσω της πολιτικής συνοχής και του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας](#).

Επικοινωνία με τον Τύπο

Γραφείο Τύπου του ΕΕΣ: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 691 553 547